

บันทึก

เรื่อง การตีความสัญญาซื้อขายชุดซ่อมจรวด เอไอเอ็ม - ๙ พี (AIM - ๙F)
ระดับโรงงานขนาดย่อม ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๔ (กองทัพอากาศ
ในฐานะคู่สัญญาฝ่ายผู้ซื้อจะต้องชำระราคาค่าภาษีเงินได้ส่วนบุคคลแทน
เจ้าหน้าที่ทางเทคนิคของคู่สัญญาฝ่ายผู้ขาย หรือไม่)

กองทัพอากาศได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๖๐๒/๖๓๖ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๔ ขอ
หารือการตีความสัญญาขายชุดซ่อมจรวด เอไอเอ็ม - ๙ พี ระดับโรงงานขนาดย่อมกับบริษัท แอโรนัทธอ
นิก โอเวอร์ซีส์ เซอร์วิส อินคอปอเรเตด เป็นผู้ขายในการปฏิบัติตามสัญญา ผู้ขายได้ให้นาย
โทมัส เจ มิลเนอร์ เจ้าหน้าที่เทคนิคของบริษัทผู้ขาย มาช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา
แก่กรมสรรพาวุธทหารอากาศที่ประเทศไทยเป็นเวลา ๑๒ เดือน ตามความในสัญญาข้อ ๓.๑^๑
ต่อมากรมสรรพากรได้เรียกเก็บภาษีเงินได้ส่วนบุคคลจากนายโทมัสรวมเป็นเงินทั้งสิ้น
๓๔๓,๓๒๗.๔๒ บาท บริษัท สาธิตวิศวกรรม จำกัด ตัวแทนของผู้ขายในประเทศไทยได้มีหนังสือ
ขอให้กองทัพอากาศชดใช้เงินค่าภาษีดังกล่าวให้แก่ผู้ขายด้วย กองทัพอากาศพิจารณาแล้วเห็นว่า
กองทัพอากาศในฐานะผู้ซื้อจะต้องชำระภาษีดังกล่าวตามความในสัญญาข้อ ๗๓^๒ จึงได้มีหนังสือ
ถึงสำนักงานประมาณขออนุมัติโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณเพื่อทำการเบิกจ่ายชดใช้ค่าภาษีเงินได้
ส่วนบุคคลดังกล่าวให้แก่ผู้ขาย ในการนี้ สำนักงานประมาณได้มีหนังสือแจ้งว่าภาษีเงินได้ส่วน
บุคคลของเจ้าหน้าที่เทคนิคของผู้ขายตามเรื่องนี้เป็นหน้าที่หรือภาระของเจ้าหน้าที่เทคนิคจะต้อง
ชำระภาษีให้แก่กรมสรรพากรตามกฎหมาย ไม่ใช่หน้าที่ของบริษัทคู่สัญญาฝ่ายผู้ขายจะต้องเป็นผู้
ชำระจึงถือได้ว่าค่าภาษีส่วนบุคคลดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องในความหมายข้อ ๗. แห่งสัญญานี้
กองทัพอากาศได้พิจารณาทบทวนแล้วยังไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของสำนักงานประมาณ
เพราะสัญญาข้อ ๗. กำหนดความไว้วาง ๆ ภาษีเงินได้ส่วนบุคคลซึ่งเกี่ยวกับสัญญานี้ถ้าเรียกเก็บ
โดยหน่วยราชการไทยควรเป็นภาระหน้าที่ของผู้ซื้อเป็นผู้ชำระ ตามความในสัญญาข้อ ๗.
กองทัพอากาศจึงได้มีหนังสือถึงกรมอัยการขอหารือการตีความสัญญาดังกล่าว ซึ่งกรมอัยการได้มี

^๑๓.๑ การให้บริการทางเทคนิค (DEPOT TECHNICAL SERVICES) ผู้ขายต้องจัด
เจ้าหน้าที่ทางเทคนิค ๑ นาย มาช่วยเหลือให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ตามรายการละเอียดที่
ระบุไว้ในผนวก ๑ ข้อ A๑.๑๔ แบบทำสัญญาเป็นเวลา ๑๒ (สิบสอง) เดือน ติดต่อกัน โดยจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่
การฝึกตามข้อ ๓.๔เสร็จสิ้นลง

^๒ข้อ ๗. ภาษีอากร

ภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ซึ่งเกี่ยวกับสัญญานี้ ถ้าเรียกเก็บโดยหน่วยราชการไทย ผู้
ซื้อเป็นผู้ชำระ ถ้าเรียกเก็บโดยหน่วยงานนอกประเทศไทยผู้ขายเป็นผู้ชำระ

หนังสือแจ้งว่า ตามข้อ ๗. แห่งสัญญาซื้อขายดังกล่าวระบุว่าภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ซึ่งเกี่ยวกับสัญญานี้ ถ้าเรียกเก็บโดยหน่วยงานราชการไทย ผู้ซื้อเป็นผู้ชำระนั้น มุ่งประสงค์เฉพาะค่าภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่ทางราชการไทยเรียกเก็บจากผู้ขายโดยตรงเท่านั้น ผู้ซื้อจึงจะต้องเป็นผู้ชำระ สำหรับภาษีเงินได้ส่วนบุคคลของนายโทมัสซึ่งผู้ขายจัดส่งมาเป็นที่ปรึกษาตามสัญญาข้อ ๓.๑^๑ นั้น เมื่อกรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีก็นับเป็นภาระหน้าที่ของนายโทมัสจะต้องเป็นผู้ชำระเอง มิใช่หน้าที่ของผู้ขายที่จะต้องชำระให้ จึงไม่ใช่ภาษีที่ทางรัฐบาลไทยเรียกเก็บจากผู้ขาย ผู้ซื้อไม่ต้องชำระ

กองทัพอากาศได้แจ้งให้ผู้ขายทราบตามความเห็นชอบของกรมอัยการแล้วผู้ขายไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรมอัยการ โดยยืนยันว่าตามสัญญาข้อ ๗. “ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของผู้ซื้อที่จะต้องชำระภาษีแทนนายโทมัส หากกองทัพอากาศยังยืนยันความเห็นของกรมอัยการทางผู้ขายอาจจะส่งเรื่องให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาดตามสัญญาข้อ ๑๘.” ต่อไป

ดังนั้น กองทัพอากาศมีความเห็นว่า เพื่อมิให้เกิดปัญหาในเรื่องดังกล่าวอีกและเพื่อให้ข้อพิพาทตามสัญญาในข้อ ๗. ดังกล่าวได้ข้อยุติที่ถูกต้อง จึงขอหารือว่า กองทัพอากาศในฐานะคู่สัญญาฝ่ายผู้ซื้อจะต้องชำระเงินค่าภาษีเรื่องนี้ตามที่สัญญากำหนดหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงของผู้แทนกองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ สำนักงานกฤษฎีกา และผู้แทนกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง แล้ว เห็นว่า เรื่องนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ทางราชการเรียกเก็บจากนายโทมัส เจมิลเนอร์ เป็นภาษีเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายรายนี้หรือไม่ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทผู้ขายได้ส่งนายโทมัสมาปฏิบัติงานในประเทศไทยเพื่อให้คำแนะนำแก่กองทัพอากาศอันเป็นข้อผูกพันตามสัญญา

^๑โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๓ข้อ ๑๘. อนุญาโตตุลาการ

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายรับรองว่า จะปฏิบัติตามสัญญานี้ทุกข้อด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจต่อกัน

ข้อพิพาทใด ๆ อันเกิดจากสัญญานี้ ผู้ซื้อและผู้ขายจะพยายามตกลงปรองดองกันด้วยสันติวิธี และด้วยความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน หากตกลงกันไม่ได้แล้ว จึงให้เสนอต่ออนุญาโตตุลาการ ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมาย ข้อ บังคับ ของ หอ การ คำนานาชาต (RULE OF THE INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE) เพื่อตัดสินชี้ขาด ผู้ซื้อและผู้ขายต่างแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นฝ่ายละ ๑ (หนึ่ง) คน เพื่อร่วมกันพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาท ถ้าอนุญาโตตุลาการทั้งสองคนไม่อาจชี้ขาดข้อพิพาทได้ ก็ให้ประธานหอการค้านานาชาติแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่ ๓ เพื่อตัดสินชี้ขาดข้อพิพาท คำตัดสินชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ให้เป็นที่สุดและมีผลผูกพันคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

การพิจารณาและตัดสินของอนุญาโตตุลาการ ให้กระทำที่กรุงเทพ ฯ ประเทศไทย คำตัดสินของอนุญาโตตุลาการ ให้ทำเป็นหนังสือและเป็นภาษาอังกฤษโดยมีคำแปลเป็นภาษาไทยด้วย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการจนถึงที่สุด ให้คู่สัญญาออกฝ่ายละครึ่ง

และข้อเท็จจริงปรากฏจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมสรรพากร และสำเนาภาพถ่ายแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของนายโทมัสที่ยื่นต่อกรมสรรพากรว่าบริษัทผู้ขายเป็นผู้ออกภาษีเงินได้ให้นายโทมัส เมื่อบริษัทผู้ขายออกเงินภาษีเงินได้ให้แก่ นายโทมัส เพราะเหตุ นายโทมัส ลูกจ้างของบริษัท ฯ ต้องมาปฏิบัติงานในประเทศไทย ภาษีเงินได้นั้นก็เป็นภาษีอันเกิดขึ้นหรือสืบเนื่องมาจากข้อผูกพันตามสัญญาถือได้ว่าเป็นภาษีที่เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายรายนี้ จึงเห็นว่ากองทัพอากาศมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าภาษีจำนวนนี้ตามข้อ ๗.^๖ แห่งสัญญาซื้อขาย

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) มีข้อสังเกตว่าการที่นายโทมัสหรือบริษัทนายจ้างของนายโทมัสต้องจ่ายเงินค่าภาษีเงินได้ให้แก่ทางราชการ ถ้าภายหลังปรากฏว่านายโทมัสหรือบริษัทนายจ้างของนายโทมัสสามารถนำไปใช้เป็นเครดิตภาษีในประเทศของตนได้เป็นจำนวนเท่าใด ก็จะเป็นผลเท่ากับว่า ได้รับเงินค่าภาษีคืนมาเท่ากับจำนวนเครดิตภาษีนั่น จึงควรที่กองทัพอากาศจะทำความตกลงกับบริษัทผู้ขายให้ดำเนินการเพื่อให้ได้รับเครดิตภาษีจากรัฐบาลประเทศของตน จ่ายคืนให้แก่กองทัพอากาศตามจำนวนเครดิตภาษีที่ได้รับนั้น

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๘

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)